

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְאִינּוֹן יַדְעֵי דְהָא עֲלָמָא בְּצַעְרָא, וְחֵיִיא
 לָא אֶתְחַזֵּין, וְלָא יַדְעֵי לְאֻדְעָא לְהוּ. בֵּיה שְׁעָתָא
 כְּלָהוּ צְוֹחִין עַל אֹרֵיִיתָא דְאֶתְקַלְנָא וְאֶתְגַּלִּיָּיא לְהֵוּא
 אֶתֶר. אִי בְנֵי נְשָׂא תִיִבִין וּבְכָאן בְּלָבָא שְׁלִים, וְתִיִבִין
 קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּלָהוּ מִתְכַּנְּשִׁי, וּבְעָאן רַחֲמֵי,
 וּמוֹדִיעִין לְאִינּוֹן דְּמִיכִי חֶבְרוֹן, וְעָאֲלִין וּמוֹדִיעִין לְרוּחַ
 דְּבַגְנָן עֵדָן, כְּמָה דְּאֶמְרָן.

וְאִי אִינּוֹן לָא תִיִבִין בְּלָבָא שְׁלִים לְמַבְעֵי וּלְמַבְכֵי עַל
 צַעְרָא דְּעֲלָמָא. וּוִי לְהוֹן, דְּכְלָהוּ מִתְכַּנְּפִי לְרִיקָא
 אֶמְרֵי מֵאן גָּרַם לְאֹרֵיִיתָא קְדִישָׁא דְּאֶתְגַּלִּיָּיא עַל יַדֵּיהוּ
 בְּלָא תְּשׁוּבָה. וְכְלָהוּ אֶתְאֵן לְאֶתְחַדְתָּא (ס"א לְאֶדְבָּרָא) חוֹבֵיִיהוּ
 בְּגִינֵי כֹף לָא יִהְכוּן תַּמָּן בְּלָא תְּשׁוּבָה וּבְלָא תַעֲנִיתָא
 לְמַבְעֵי בְּעוֹתָא קָמִיִּיהוּ. רַבִּי אַבָּא אָמַר, (ס"א בְּלָא אֶתְלַת) בְּלָא
 תְּלַת תַּעֲנִיתָא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֶפִּילוּ חַד, וּבְהֵוּא יוֹמָא,
 וּבְלָבַד דְּעֲלָמָא יִתִּיב בְּצַעְרָא טְפִי, כְּדִין כְּלָהוּ מוֹדִיעֵי
 לְמַבְעֵי רַחֲמִין עַל עֲלָמָא.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יוֹמָא חַד הוּוּ אֶזְלִי (קמ"ד ע"א, צ"א)
 רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא בְּאוֹרְחָא, עָרְעוּ בְּגוּשׁ
 חֲלָב, וְהוּוּ חָרִיב, יִתְבוּ סְמִיךְ לְבֵי קְבָרֵי, וְרַבִּי יִיסָא הוּוּ
 בִּינְדִיָּה חַד חוּטְרָא (ס"א קִיטְרָא) דְּסֵפֶר תּוֹרָה דְּאֶקְרַע, עַד
 דִּיתְבוּ אֶתְרַגִּישׁ חַד קְבָרָא קָמִיִּיהוּ, וְצוּוח וּוִי וּוִי, דְּהָא

עֲלָמָא בְּצַעְרָא שְׁכִיחַ, הָא אֹרִייתָא הֲכָא דְאַתְגְּלִיָּא, אוּ
חֵיָּא אַתּוּ לְחֵיכָא עֲלֹן, וּלְכִסְפָּא בְּכִסּוּפָא עֲלֹן
בְּאֹרִייתֵיהּ. אֲזִדְעֻזְעוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה מֵאֵן אַתְּ. אָמַר לִיה מִיִּתָּא אֲנָא, וְהָא
אַתְעֲרָנָא לְגַבִּי סֵפֶר תּוֹרָה. דְּזִמְנָא חֲדָא הָוֵה יְתִיב
עֲלָמָא בְּצַעְרָא, וְאַתּוּ חֵיָּא הֲכָא, לְאַתְעֲרָא לֹן בְּסֵפֶר
תּוֹרָה, וְאֲנָא וְחִבְרָאֵי אֶקְדִּימְנָא לְגַבִּי דְּמִיכִי חֶבְרוֹן, וְכַד
אַתְחַבְרוּ בְּגֵן עֵדֵן בְּרוּחֵיהוֹן דְּצַדִּיקֵיָּא, אֲשַׁתְּכַח קַמִּיָּהוּ,
דִּהְהוּא סֵפֶר תּוֹרָה דְּאִיִּתּוּ לְקַמֵּן אֵינּוֹן חֵיָּא, הָוֵה פְּסוּל
וּמִשְׁקַר בְּשִׁמְא דְּמַלְכָּא, עַל דְּאַשְׁתְּכַח וְא"ו יִתִּיר בְּהֵהוּא
קָרָא (וּיקְרָא יָא) דְּוִשְׁמַעַת שְׁמַע שְׁתֵּי פְּרָסוֹת, וְאַמְרוּ דִּהוּאֵיל
וּשְׁקֵרוּ בְּשִׁמְא דְּמַלְכָּא דִּלָּא יְתוּבוּן לְגַבִּיהוֹן, וְדַחוּ לִי
וּלְחִבְרָאֵי בְּהֵהִיא שְׁעֵתָא מִבֵּי מְתִיבְתָּא.

עַד דְּחַד סָבָא דִּהְוֵה בֵּינֵיהוֹן, אֲזַל וְאִיִּתִּי סֵפֶרָא דְּרַב
הַמְּנוּנָא סָבָא, וְכַדִּין אַתְעֲרַר (קַהֲלַת רַבָּה פְּסוּק שְׁלַח לַחֲמֹךְ) רַבִּי
אַלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דִּהְוֵה קָבִיר עֲמָנָא, וְאֲזַל וּבְעָא בְּגֵן
עֵדֵן עַלִּיָּהוּ, וְאַתְסִי עֲלָמָא, כְּדִין שְׁאָרוּ לֹן, וּמֵן הֵהוּא
יּוֹמָא דְּסַלְיָקוּ לִיה לְרַבִּי אַלְעָזָר מִבֵּי קַבְרָא דָּא,
וְאַתִּיָּהִיב לְגַבִּי אָבוּהָ, לִית מֵאֵן דְּאַתְעֲרַר לְמִיָּקָם קַמִּיָּהוּ
דְּדְּמִיכִי חֶבְרוֹן, דְּמִסְתַּפִּינָא מִן הֵהוּא יּוֹמָא דְּדַחוּ לִי
וּלְחִבְרֵי. וְהַשְׁתָּא אַתִּיתוֹן לְגַבֵּן, וְסֵפֶר תּוֹרָה גַּבִּיכּוֹן,

אֲמִינָא דְהָא עֲלָמָא בְּצַעְרָא אֲשַׁתְּכַח. וְעַל דָּא
 אֲזִדְעֻזְעָנָא, דְאֲמִינָא מֵאן יִקְדִים לְאֻדְעָא לְאִינּוֹן זַכָּאי
 קְשׁוּט דְמִיכִי חֶבְרוֹן, אֲשַׁתְּמִיט רַבִּי יִיסָא בְּהֵוֹא קִיטְרָא
 דְסֵפֶר תּוֹרָה. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, חֶס וְשְׁלוֹם לֵית עֲלָמָא
 בְּצַעְרָא, וְאַנָּן לָא אֲתִינָן לְהָאִי.

קָמוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא וְאֲזִלוּ. אָמַרִי, וְהָאִי בְּשַׁעְתָּא
 דְזַכָּאִין לָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּעֲלָמָא, עֲלָמָא לָא מִתְקִימָא
 אֲלָא בְּגִיבִיהוֹן דְּמִתְיִיא. אָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּשַׁעְתָּא
 דְּאֲצֻטְרִיךְ עֲלָמָא לְמִטְרָא, אֲמַאי אֲזִלִּינָן לְגִבִּיהוֹן
 דְּמִתְיִיא, וְהָא כְּתִיב (דף ע"א ע"ב) (דברים יח) וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמַּתִּים
 וְאָסִיר. אָמַר לִיה עַד כָּאֵן לָא חֲמִיתָא גְּדַפָּא דְצַפְרָא
 דְעֵדָן. וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמַּתִּים, אֶל הַמַּתִּים דְיִיקָא. דְאִינּוֹן
 חֲיִיבֵי עֲלָמָא, דְאִינּוֹן מֵעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה,
 דְאֲשַׁתְּכַחוּ תְדִיר מַתִּים. אֲבָל יִשְׂרָאֵל דְאִינּוֹן זַכָּאי קְשׁוּט,
 שְׁלֵמָה קָרָא עֲלֵיהוּ (קהלת ד) וְשָׁבַח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכָבֵר
 מִתּוֹ, בְּזַמְנָא אַחְרָא וְלֹא הִשְׁתָּא. שְׁכָבֵר מִתּוֹ, וְהִשְׁתָּא
 אִינּוֹן חֲיִין.

וְעוֹד, דְשָׂאָר עַמִּין כּוֹד אֲתָאֵן לְמִתִּיהוֹן, אֲתִיִּין בְּחַרְשִׁין,
 לְאֲתַעְרָא עֲלֵיהוּ זִינִין בִּישִׁין. וְכֹד יִשְׂרָאֵל אֲתָאֵן
 לְמִתִּיהוֹן, אֲתִיִּין בְּכַמָּה תְּשׁוּבָה לְקַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 בְּתַבִּירוֹ דְלִבָּא, בְּתַעֲנִיתָא לְקַבְּלִיהָ, וְכֹלָא בְּגִין דְנִשְׁמַתִּין

קְדִישִׁין יִבְעוֹן רַחֲמֵי לְקַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְיֵיהוּ,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עַל עֲלָמָא בְּגִינֵיהוֹן.
 וְעַל דָּא תַנִּינָן, צְדִיקָא אַף עַל גַּב דְּאִתְפֹּטֵר מֵהַאי
 עֲלָמָא, לָא אִסְתַּלַּק וְלֹא אִתְאַבִּיד מִכְּלָהוּ עַלְמִין,
 דְּהָא בְּכֻלָּהוּ עַלְמִין אֲשַׁתְּכַח יִתִּיר מִחַיִּינֵי. דְּבַחֲיִינֵי
 אֲשַׁתְּכַח בְּהַאי עֲלָמָא בְּלַחֲדוּי, וְלִבְתַּר אֲשַׁתְּכַח בְּתַלְת
 עַלְמִין, וְזַמִּין לְגַבֵּייהוּ, דְּכַתִּיב, (שיר השירים א) עֲלָמוֹת
 אֶהְבוּךָ, אֵל תִּקְרִי עֲלָמוֹת, אֵלָא עוֹלָמוֹת. זַכָּא
 חוֹלְקֵיהוֹן.

תַּאנָּא, כְּתִיב (שמואל א כה) וְהִיטָה נַפְשׁ אֲדוֹנֵי צְרוּרָה בְּצִרוּר
 הַחַיִּים, וְהִיטָה נַפְשׁ אֲדוֹנֵי, נִשְׁמַת אֲדוֹנֵי מִבְּעֵי
 לֵיהּ. אֵלָא כְּמָה דְּאִמְרָן, דְּזַכָּא חוֹלְקֵיהוֹן דְּצְדִיקָיָא
 דְּכֻלָּא אִתְקַשְׁר דָּא בְּדָא, נַפְשׁ בְּרוּחַ, וְרוּחַ בְּנִשְׁמָה,
 וְנִשְׁמָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֲשַׁתְּכַח דְּנַפְשׁ צְרוּרָה
 בְּצִרוּר הַחַיִּים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַאי דְּאִמְרוּ חֲבַרְיָא, גָּלוּתָא דְּסִפְר
 תוֹרָה אֶפִּילוּ מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבֵי כְּנִישְׁתָּא אַחֲרָא
 אָסִיר. וְכַל שְׁכָן לְבֵי רַחוּב, אִמַּאי לְבֵי רַחוּב. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, כְּמָה דְּאִמְרָן, בְּגִין דִּיתְעָרוּן עָלֵיהּ וִיתְבְּעוֹן רַחֲמֵי
 עַל עֲלָמָא. אָמַר רַבִּי אַבָּא, שְׂכִינְתָּא כַּד אִתְגַּלְיָא הָכִי
 נְמִי מֵאַתֵּר לְאַתֵּר, עַד דְּאִמְרָה (ירמיה ט) מִי יִתְנֵנִי בַּמַּדְבָּר

מְלוֹן אוֹרְחִים וְגו' אוֹף הָכָא בְּקִדְמִיתָא מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבִי
כְּנִישְׁתָּא, לְבַתְר לְבִי רְחוּב, לְבַתְר בְּמִדְבַר מְלוֹן אוֹרְחִים.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנִי בְּבַל מְסַתְּפוּ וְלֹא קָא עֲבָרִי אֶפִּילוּ
מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא לְבִי כְּנִישְׁתָּא, כָּל שְׁכֵן הָאִי.

תְּנִיָא, אָמַר לְהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרִיא, בְּיוֹמַי לֹא
יִצְטָרְכוּן בְּנֵי עֲלָמָא לְהָאִי. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי,
צְדִיקָיָא מְגִינִין עַל עֲלָמָא בְּחַיֵּיהוֹן, וּבְמִיתָתְהוֹן יוֹתֵר
מִחַיֵּיהוֹן. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה לז) וּגְבוּתִי עַל הָעִיר
הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִי וּלְמַעַן דָּוֵד עַבְדִּי, וְאִילוּ בְּחַיֵּיהוּ
לֹא כָתִיב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַאי שְׁנָא הָכָא דְכָתִיב לְמַעַנִי
וּלְמַעַן דָּוֵד עַבְדִּי, דְּשָׁקִיל הָאִי לְגַבֵּי הָאִי. אָלָא, בְּגִין
דְּדוּד זָכָה לְאַתְקַשְׁרָא בְּרַתִּיכָא קְדִישָׁא דְאַבְהַתָּא, וּבְגִין
כֶּף כְּלָא חַד, בְּרִיךְ הוּא לְעָלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמֵיָא.

(ויקרא יח) כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַּתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ,
רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים קב) לְסֹפֵר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְיָ וְתִהְלָתוּ
בִירוּשָׁלַם. תַּמָּן תְּנִינָן, שְׁמָא קְדִישָׁא סְתִים וְגַלְיָא.
וְאוֹרֵייתָא דְהִיא שְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, סְתִים וְגַלְיָא. וְכָל
קָרָא דְבְּאוֹרֵייתָא, וְכָל פְּרִשְׁתָּא דְאוֹרֵייתָא, סְתִים וְגַלְיָא.
דְּתְנִיָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִחְצִיפּוֹתָא דְצַדִּיקַת חַדָּא, נִפְקָן
כְּמָה טְבָאן לְעֵלְמָא. וּמָאן הִיא. תָּמַר. דְכָתִיב,
(בראשית לח) וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּרִשְׁתָּא

דָּא מוֹכַח, דְּאוֹרֵייתָא סְתִים וּגְלִיא. וְהָא אִסְתְּכַלְנָא
בְּאוֹרֵייתָא כְּלָא, וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא אֲתֵר דְּאִקְרִי פִתַּח עֵינַים,
אֶלָּא כְּלָא סְתִים, וְרוּזָא דְּרוּזִין הוּא.

וְתַנִּיא, מֵאֵי חֲמָאֵת צְדָקָת זֹו לְעוֹבְדָא דָּא. אֶלָּא יַדְעַת
בְּבֵיתָא דְּחֲמוּהֵי אֲרַחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵיךְ
מְדַבֵּר הָאֵי עֲלָמָא עִם בְּנֵי נְשָׂא. וּבְגִין דְּהֵיא יַדְעַת,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹקִים מְלָה עַל יַדְהָא. וְאִזְלָא הָא כְּמָה
דְּתַנִּינוּ, אֲזַדְמַנַּת הוֹת בֵּת שְׁבַע מו' יְמֵי בְּרֵאשִׁית לְמַהוּי
אֲמִיהַ דְּשִׁלְמָא מְלָכָא. אוּף הָכָא אֲזַדְמַנַּת הוֹת תָּמַר לְדָא,
מִיּוֹמָא דְּאֲתַבְּרִי עֲלָמָא.

וְתֵשֵׁב בְּפִתַּח עֵינַים, מֵאֵן פִּתַּח עֵינַים כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר,
(בראשית יח) וְהוּא יוֹשֵׁב פִּתַּח הָאֵהֶל. וּכְתִיב, (שמות יב)

וּפְסַח יְי' עַל הַפֶּתַח. וּכְתִיב (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי צְדָקָה
וּגּו'. עֵינַים: דְּכָל עֵינִין דְּעֲלָמָא (דף ע"ב ע"א) לְהֵאֵי פִתְחָא
מְצַפָּאן. אֲשֶׁר עַל דְּרָךְ תְּמַנְתָּה, מֵאֵי תְמַנְתָּה. כְּמָה דְּאֲתָּ
אָמַר (במדבר יב) וּתְמוֹנַת יְי' יִבִּיט. וְהָכִי אוֹקִימָנָא, תָּמַר
אוֹקִימַת מְלָה לְתַתָּא, וּפְרַחַת פְּרַחִין, וְאֲנִיצַת עַנְפִין בְּרוּזָא
דְּמַהִימְנוּתָא.

(הושע יב) וִיהוּדָה עוֹד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נְאֻמָּן. וִירָאָה
יְהוּדָה וַיִּחַשְׁבֶּהָ לְזוֹנָה וּגּו'. כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר, (משלי ל)

כֵּן דְּרָךְ אִשָּׁה מְנַאֲפַת. כִּי כִסְתָה פָּנֶיהָ, וְאוֹקִימָנָא כִּי

כִּסְתָה פְּנֵיהָ, כְּמָה דָּאת אָמַר, אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ,
 אוֹקִידַת עֲלָמָא בְּשִׁלְהוּבוּי, וְאָמְרָה לֹא פְעַלְתִּי אוֹן. מַאי
 טַעְמָא. בְּגִין כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, וְלִית מַאן דִּידַע אוֹרְחָהָ,
 לְאִשְׁתּוּבָא מִנָּה. וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל הַדֶּרֶךְ, אֶל הַדֶּרֶךְ מִמֶּשׁ,
 לְאִתְחַבְּרָא תוּוֹרָא בְּסוּמְקָא. וַיֹּאמֶר הָבֵה נָא אָבָא אֵלַיךְ
 וְגו', הָא אוֹקִימְנָא הָבֵה בְּכָל אַתְרַ.

כִּי לֹא יָדַע כִּי כִלְתוּ הִיא. כִּי כִלְתוּ הִיא דְעֲלָמָא,
 מִתְרַגְּמִינָן אַרְי שְׂצִייתָא דְעֲלָמָא הִיא. מַאי טַעְמָא
 לֹא יָדַע. בְּגִין דְהָא מְנַהֲרָן אֲנַפְהָא, לְקַבְּלָא מִנֵּיהָ,
 וְאִזְדַּמְנָא לְאִתְבַּסְמָא וְלִרְחֻמָּא עֲלָמָא (דְּבַר אַחֲר) כִּי כִלְתוּ
 הִיא, דָּא כִלְתָה מִמֶּשׁ, דְכִתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) אֲתִי מְלַבְּנוֹן
 כִּלְתָה.

וְתֹאמַר מַה תִּתֵּן לִי כִי תָבֵא אֵלַי. הַשְׁתָּא כִּלְתָה בַּעֲיָא
 תְּכַשִּׁיטָהָ. וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֲזִים מִן
 הַצֹּאן. לְמַלְכָּא דְתוּה לִיּה בְּרָא מֵאֲמַהוּ חֲדָא, וְאִזִּיל
 בְּהִיכְלָא, בַּעֲא מְלָכָא לְאִתְנַסְבָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה,
 וְלֹא עֲלָאָה בְּהִיכְלִיָּה. אָמְרָה מַאן יְהִיב לִיּה בְּהִיכְלִיָּה
 דְּמְלָכָא (נ"א מַאן יְהִיב לִיּה לְדִין בְּהִיכְלִיָּה דְּמְלָכָא. אָמַר מְלָכָא), אָמַר מְכַאן
 וְלִהְלָאָה אֲשַׁדְר וְאִתְרִיף לְבָרָא דְאֲמַהוּ מֵהִיכְלָא דִּילִי.

כִּךְ נָמִי חֲכָא, אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֲזִים מִן הַצֹּאן. וְהָא
 אוֹקִימְנָא, בְּלֹא תְבִישַׁל גְּדֵי. וְכָל אֵינּוֹן בְּסִטְרָא

דְּבִכּוֹר בְּהֶמָּה קָא אָתוּ. וְעַל דָּא לָא פְּתִיב אָנְכִי אָתָּן,
אָלָא אָנְכִי אֲשַׁלַּח, אֲתָרִיף וְאֲשַׁדֵּר לֵיהּ, דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח
בְּהִיכְלִי.

וְתֹאמַר אִם תִּתֵּן עֲרֵבוֹן עַד שְׁלַחְךָ. אֵלִין אֵינּוֹן סִימְנִין
דְּמִטְרוֹנִיתָא, דְּאֲתַבְּרָכָא מִן מַלְכָּא בְּזוּוּגָהָא.
וַיֹּאמֶר מַה הָעֲרֵבוֹן אֲשֶׁר אָתָּן לָךְ, וְתֹאמַר חוֹתְמֶךָ וּפְתִילְךָ
וּמִטָּךְ. אֵלִין אֵינּוֹן (נ"א סִטְרִי) קִטְרִי עֲלָאי, תְּכַשִּׁיטָהָא דְכֻלָּהּ
אֲתַבְּרָכָא מִתְּלַתָּא אֵלִין, נְצַח הוּד יְסוּד, וְכֻלָּא אֲשַׁתְּכַח
בְּתַלְתָּא אֵלִין וְכֻלָּהּ (ס"א מְנַצַּח הוּד יְסוּד) מִהֲכָא מִתַּבְּרָכָא. מִיַּד
וַיִּתֵּן לָהּ וַיִּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ.

וַיְהִי כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים. מֵאֵן מְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים. בְּתַר
דִּיתְלָתוֹן יִרְחֵיא, וְהָא ג' יִרְחִין אִוְקִימְנָא. וְהֲכָא
כַּמְשָׁלֵשׁ חֲדָשִׁים, דְּשָׂאֲרֵי יִרְחָא רְבִיעָאָה לְאֲתַעְרָא דֵינִין
בְּעֵלְמָא בְּחוּבֵי בְּנֵי נֶשָׂא, וְהִיא יִנְקָא מִסְטָרָא אַחֲרָא.
כְּדִין, וַיּוֹגֵד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תְּמָר פְּלִתְךָ, הָא פְּלָה
בְּסִטְרָא אַחֲרָא אֲשַׁתְּכַחַת. מַה פְּתִיב, הוֹצִיאֵוּהָ. כְּמַה
דְּכְתִיב, (אֵיכָב ב) הַשְׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפֹאֲרֵת יִשְׂרָאֵל.
וְתִשְׂרָף, בְּשִׁלְהוּבֵי טִיהָרָא בְּגִלוּתָא.

מַה פְּתִיב, הִיא מוּצָאָת, לְאֲתַמְשָׁכָא בְּגִלוּתָא. וְהִיא
שְׁלַחָה אֶל חַמִּיָּה לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶה לוֹ. לְאִישׁ
אֲשֶׁר אֵלֶה מִמֶּנּוּ לָא פְּתִיב, אָלָא לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶה לוֹ.

דִּילִיָּה סִימָנִין אֵלִין מִשְׁתַּכְּחִין, אֲנָכִי הָרָה. מִיַּד וַיִּכַּר
 יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִמֶּנִּי. צְדָקָה וַדַּאי, וְשָׂמָא גָרִים.
 מֵאֵן גָּרִים לָהּ, שָׂמָא דָּא. הָדָר וְאִמֵּר מִמֶּנִּי, דְּכַתִּיב, (תהלים
 יא) כִּי צִדִּיק יִי' צְדָקוֹת אֱהָב יִשָּׁר יַחֲזוּ פָּנָיו. צְדָקָה: צְדָק
 ה', דְּמִמֶּנִּי נִטְלַת שָׂמָא דָּא. מִמֶּנִּי יִרְתָּא. מִמֶּנִּי אֲשַׁתְּכַחַת.
 אִמֵּר רַבִּי יוֹסִי, מֵאֵי טַעְמָא חָמִיָּה כְּתִיב בְּאַתָּר חַד,
 יְהוּדָה בְּאַתָּר אַחֲרָא. אִמֵּר לִיָּה, כֹּלָּא אֲתַקְטֵר דָּא
 בְּדָא. חָמִיָּה, בְּאַתָּר עֲלָאָה תְּלִי.

אִמֵּר רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּרִשְׁתָּא דָּא אוֹקִימָנָא בְּרוּזָא עֲלָאָה,
 בְּכַמָּה גְּוֹנִין. כַּד יִסְתַּכְּלוֹן מְלִי, מֵינָה יִשְׁתַּמַּע רִזִּין
 דְּאוֹרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְדִינּוּי בְּכָל אַתָּר. וְהִיא
 יַדְעַת וְאִקְדִּימַת גְּרַמָּאָה לְמַלְּהָ דָּא, לְאַשְׁלָמָא אוֹרְחוּי
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דִּינִפְקוּ מֵינָה מְלַכִּין שְׁלִיטִין,
 וְזַמִּינִין לְשַׁלְטָאָה עַל עֲלָמָא. וְרוּת כְּהֵאֵי גְּוֹנָא עֲבַדַת.
 אִמֵּר רַבִּי אַבָּא, פְּרִשְׁתָּא דָּא בְּרוּזָא דְּחַכְמַתָּא דְּאוֹרִייתָא
 אֲתַקְשָׂרָא, וְכֹלָּא סְתִים וְגַלְיָא. וְאוֹרִייתָא כֹּלָּא
 כְּהֵאֵי גְּוֹנָא אֲשַׁתְּכַחַת. וְלִית לָהּ מְלָה בְּאוֹרִייתָא, דְּלֵא
 רְשִׁים בָּהּ שָׂמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, דְּסְתִים וְגַלְיָא. (דף ע"ב ע"ב)
 בְּגִינֵי כַּךְ, סְתִימֵי דְּאוֹרִייתָא, קַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין יִרְתִּין לָהּ,
 וְאַתְּגַלְיָא בְּשָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא. כְּגֹוֹנָא דָּא כְּתִיב, (תהלים קב)
 לְסֵפֶר בְּצִיּוֹן שֵׁם יִי' וְתַהֲלִתוּ בִירוּשָׁלַם, דְּהֵא בְּצִיּוֹן

בְּמִקְדָּשָׁא, שְׂרִי לְאֲדַכְרָא שְׁמָא קִדְיִשָׁא כְּדָקָא חֲזִי. וְלִבְר
בְּכִינוּיֹו. וְעַל דָּא כְּלָא סְתִים וְגַלְיָא. תְּאֲנָא, כָּל מֵאן
דְּגָרַע אֶת חַד מְאֹרֵייתָא. אוּ יוֹסִיף אֶת חַד בְּאֹרֵייתָא,
כְּמֵאן דְּמִשְׁקֵר בְּשְׁמָא קִדְיִשָׁא עֲלָאָה דְּמִלְכָּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עוֹבְדָא דְּמִצְרַיִם פְּלַחִין לְשִׁפְתָּהּ, כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא. עוֹבְדָא דְּכְנַעֵן, פְּלַחִין לְהֵהוּא דְּאֶקְרִי
(שמות יב) שְׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ט)

אָרוּר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחִיו. בְּגִין כֶּךָ כְּלָהוּ
מִכְתִּיבִין (ס"א מְבַרְכִין) (ס"א מְכַדְבִּין) בְּמַלְיָן קִדְיִשִׁין, וְעֲבָדִין
עוֹבְדִין (ס"א עֲרִיין) בְּכָלָא. בְּגִינֵי כֶּךָ כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲשֶׁר יִשְׁבְּתֶם בָּהּ וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, דְּעֲבָדִין דִּינִין (ס"א
דִּינִין) בִּישִׁין לְשִׁלְטָא עַל (נ"א לְסַאבָּא) אֲרַעָא, כְּמָה דָּאֵת אָמַר
וְלֹא תִטְמֵא אֶת אֲדָמְתְךָ. וּכְתִיב וַתִּטְמֵא הָאָרֶץ.

(ויקרא יח) כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו', רַבִּי חֵיִיא פָּתַח, (איוב לח)
לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וְגו', תְּאֲנָא, זְמִין קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְדַכָּאָה לְאַרְעִיהָ, מְכָל מְסַאבוּתָא דְּעַמִּין
עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, דְּסַאִיבוּ לָהּ. כְּהֵאִי מֵאן דְּאֶחִיד
בְּטָלִיתִיהָ, וְאַנְעַר טְנוּפָא מִנִּיהָ. וְכָל אֵינּוֹן דְּאֶתְקַבְּרוּ
בְּאַרְעָא קִדְיִשָׁא, לְמִשְׁדֵּי לוֹן לִבְר, וְלְדַכָּאָה אֲרַעָא
קִדְיִשָׁא מְסִטְרָא אַחֲרָא (ס"א קִדְיִשָׁא אַחֲרָא), כְּבִיכּוֹל דְּהוּה
מִתְזַנָּא לְשָׂאָר רַבְרְבֵי עַמִּין, וְלְקַבְּלָא מְסַאבוּתָא דְּלַהוֹן,

וּלְדַבֵּר לֹן. וְזָמִין לְדַכָּאָה לָהּ וּלְאַעְבְּרָא לֹן לְבַר.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוּה מְדַכֵּי טוּרִי (ס"א שו"ק) דְּטַבְרִיא, וְכָל דְּהוּה
 תַּמָּן מִית, הָוּה סָלִיק לֵיהּ, וּמְדַכֵּי אַרְעָא. תַּאנָּא,
 כְּתִיב (ירמיה ב) וּתְבֹאוּ וּתְטַמְּאוּ אֶת אֲרָצִי וְגו', אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, זַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּזָכִי בְּחַיִּי לְמִשְׁרֵי מְדוּרָא
 בְּאַרְעָא קְדִישָׁא. דְּכָל מֵאֵן דְּזָכִי לָהּ, זָכִי לְאַנְגְּדָא מְטָלָא
 דְּשִׁמְיָא דְלַעִילָא, דְנִחִית עַל אַרְעָא. וְכָל מֵאֵן דְּזָכִי
 לְאַתְקִשְׂרָא בְּחַיִּי בְּהַאי אַרְעָא קְדִישָׁא, זָכִי לְאַתְקִשְׂרָא
 לְבַתַּר בְּאַרְעָא קְדִישָׁא עֲלָאָה.

וְכָל מֵאֵן דְּלֹא זָכִי בְּחַיִּי, וּמֵייתִין לֵיהּ לְאַתְקִבְרָא תַּמָּן,
 עָלֵיהּ כְּתִיב, (ירמיה ב) וּנְחַלְתִּי שְׁמַתָּם לְתוֹעֵבָה. רוּחִיָּה
 נִפְיִק בְּרִשׁוּתָא נּוֹכְרָאָה אַחֲרָא, וְגוֹפִיָּה אֲתִי תַּחֲוֹת רִשׁוּתָא
 דְאַרְעָא קְדִישָׁא, כְּבִיכּוּל עֲבִיד קֹדֶשׁ חוּל, וְחוּל קֹדֶשׁ.
 וְכָל מֵאֵן דְּזָכִי לְמִיפִק נְשִׁמְתִּיָּה בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אֲתַכְפְּרוּ
 חוּבוּי, וְזָכִי לְאַתְקִשְׂרָא תַּחֲוֹת גְּדַפּוּי דְשְׁכִינְתָּא, דְכְּתִיב,
 (דברים לב) וְכִפֵּר אֲדָמָתוֹ עִמּוֹ. וְלֹא עוֹד אֵלָּא אִי זָכִי בְּחַיִּי,
 זָכִי לְאַתְמַשְׁכָּא עָלֵיהּ רוּחָא קְדִישָׁא תְּדִיר, וְכָל מֵאֵן
 דִּיתִיב בְּרִשׁוּתָא אַחֲרָא, אֲתַמְשֵׁךְ עָלֵיהּ רוּחָא אַחֲרָא
 נּוֹכְרָאָה.

תַּאנָּא, כַּד סָלִיק רַב הַמְּנוּנָא סָבָא לְהַתָּם, הָוּוּ עִמִּיָּה
 תְּרִיסַר בְּנֵי מְתִיבְתָא דִּילֵיהּ, אָמַר לֹן, אִי אָנָּא

אָזִיל לְאַרְחָא דָּא, לָאו עַל דִּידי קָא עֲבִידְנָא, אֶלָּא
 לְאַתְבָּא פְּקֻדוֹנָא לְמֵאַרְיָה. תְּנִינָן כָּל אֵינּוֹן דְּלֵא זְכוּ לְהֵאֵי
 בְּחֵייוֹי, אֶתִּיבִין פְּקֻדוֹנָא דְּמֵאַרְיָהוֹן לְאַחֲרָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּגִינֵי כְּה, כָּל מֵאן דְּאֵעֲבַר מֵאֵינּוֹן זִינִין
 בִּישִׁין, אוּ רְשׁוּתָא אַחֲרָא בְּאַרְעָא, אַרְעָא
 אֶסְתָּאבֶּת, וּוִי לִיָּה לְהֵהוּא גְבַר, וּוִי לְנַפְשִׁיה, דְּהֵא אַרְעָא
 קִדִּישָׁא לָא מְקַבְּלָא לִיָּה לְבַתֵּר. עָלִיָּה כְּתִיב, (תהלים קד)
 יִתְמוּ חֲטָאִים מִן הָאָרֶץ, בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּבְעוֹלָם הַבָּא,
 וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם, בְּתַחֲיִית הַמֵּתִים, כְּדִין בְּרַכִּי נַפְשִׁי
 אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ.

אֶת מְשַׁפְּטֵי תַעֲשׂוּ וְאֶת חֻקֵּי תִשְׁמְרוּ לְלַכֵּת בְּהֵם
 (ויקרא יח) וְגו', רַבִּי אַבָּא אָמַר, זַכָּאָה חוֹלְקָא דִּישְׂרָאֵל,
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ מְכַל עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
 זָרָה, וּבְגִין רְחִימוּתָא דִּילִיָּה עָלֵייהוּ, יְהִיב לֹון נִימוּסִין
 דְּקָשׁוּט, נְטַע בְּהוּ אֵילָנָא דְּחַיִּי, אֲשֶׁרִי שְׂכִינְתָא בִּינֵייהוּ.
 מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל רְשִׁימִין בְּרְשִׁימָא קִדִּישָׁא
 בְּבִשְׂרִיהוֹן. וְאַשְׁתְּמוּדְעֹן דְּאֵינְהוּ דִּילִיָּה, (אשׁתמוּדְעֹן) מִבְּנֵי
 הִיכְלִיָּהּ.

וּבְגִינֵי כְּה, כָּל אֵינּוֹן דְּלֵא רְשִׁימִין בְּרְשִׁימוּ קִדִּישָׁא (דף
 ע"ג ע"א) בְּבִשְׂרִיהוֹן לָאו אֵינּוֹן דִּילִיָּה, וְאַשְׁתְּמוּדְעֹן
 דְּכֻלְהוּ מִסְטָרָא דְּמִסְאָבוּתָא אֶתִּינ, וְאַסִּיר לְאַתְחַבְּרָא

בְּהוּ, וְלֹא שְׁתַּעֲי בְּהַדְיֵיהוּ, בְּמִלּוֹי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְאָסִיר לְאוּדְעָא לְהוּ מְלִי דְאוּרִייתָא, בְּגִין דְאוּרִייתָא
 כֹּלָּא שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֹל אֶת דְאוּרִייתָא,
 מִתְקַשְׂרָא בְּשְׂמָא קְדִישָׁא. וְכֹל מֵאֵן דְלֹא אֶתְרִישִׁים
 בְּרִישִׁמָא קְדִישָׁא בְּבִשְׂרִיהּ, אָסִיר לְאוּדְעָא לִיהּ מְלָה
 דְאוּרִייתָא. וְכֹל שְׂכֵן לְאֶשְׁתֵּי דֵלָא (נ"א לְאֶסְתְּבֵלָא) בִּיהּ.

רַבִּי שְׂמַעוֹן פְּתַח, (שְׁמוֹת יב) זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כֹּל בֶּן נָכַר לֹא
 יֹאכַל בוֹ, וְכֹתִיב וְכֹל עֶבֶד אִישׁ וְגוֹ'. וְכֹתִיב תּוֹשֵׁב
 וְשָׂכִיר לֹא יֹאכַל בוֹ. וּמָה פֶּסַח דְאִיהוּ בְּשָׂרָא לְמִיכְלָא,
 עַל דְאֶתְרַמִּיז בְּמְלָה קְדִישָׁא, אָסִיר לְכֹל הָנִי לְמִיכַל בִּיהּ,
 וְלְמִיחֵב לְהוּ לְמִיכַל, עַד דְאֶתְגְּזֵרוּ. אוּרִייתָא דְהִיא קְדִישׁ
 קְדִישִׁים (דְקְדִישָׁא) שְׂמָא עֲלָאָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל אַחַת
 כַּמָּה וְכַמָּה.

רַבִּי אֶלְעָזָר שְׂאִיל לְרַבִּי שְׂמַעוֹן אַבוּהֵי, אָמַר לִיהּ, הָא
 תְּנִינָן אָסוּר לְלַמֵּד תּוֹרָה לְעוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת,
 וְשִׁפִּיר אֶתְעֵרוּ חֲבֵרִיאַ דְבַבְל, דְכֹתִיב, (תְּהִלִּים קמז) לֹא עָשָׂה
 כֵּן לְכֹל גּוֹי, אֲבָל כִּיּוֹן דְאָמַר מַגִּיד דְבָרָיו לִיעֶקֶב, אָמַאי
 חֲקִיו וּמְשַׁפְּטִיו לְיִשְׂרָאֵל. אָמַר לִיהּ, אֶלְעָזָר תָּא חֲזִי,
 זְכַאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְחוּלְקָא עֲלָאָה קְדִישָׁא דָּא נָטַע
 בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכֹתִיב, (מְשֻׁלִּי ד) כִּי לָקַח טוֹב נִתְתִּי
 לָכֶם, לָכֶם, וְלֹא לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה.

וּבְגִין דְּאִיהִי גְּנִיזָא עֲלָאָה יִקְרָא, שְׁמִיָּה מִמֶּשׁ, אֹרֵייתָא
 כֹּלָא סְתִים וּגְלִיא, בְּרֻזָא דְשְׁמִיָּה. וְעַל דָּא, יִשְׂרָאֵל
 בְּתַרִּין דְּרַגִּין אֵינּוֹן, סְתִים וּגְלִיא, דִּתְנִינָן תְּלַת דְּרַגִּין
 אֵינּוֹן מִתְקַשְׁרֵן דָּא בְּדָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֹרֵייתָא,
 וְיִשְׂרָאֵל. וְכֹל חַד, דְּרַגָּא עַל דְּרַגָּא, סְתִים וּגְלִיא. קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא דְּרַגָּא עַל דְּרַגָּא, סְתִים וּגְלִיא. אֹרֵייתָא הָכִי
 נְמִי סְתִים וּגְלִיא. יִשְׂרָאֵל הָכִי נְמִי דְּרַגָּא עַל דְּרַגָּא, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קמז) מִגִּיד דְּבִרְיוֹ לְיַעֲקֹב חֻקֵּי וּמִשְׁפָּטָיו
 לְיִשְׂרָאֵל. תְּרִי דְּרַגִּין אֵינּוֹן, יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, חַד גְּלִיא,
 וְחַד סְתִים.

מֵאִי קָא מֵיִרִי. אֶלָּא כָּל מָאן דְּאִתְגְּזֹר וְאִתְרָשִׁים בְּשִׂמְא
 (נ"א בְּרֻזָּמָא) קְדִישָׁא, יְהִבִּין לִיהּ בְּאֵינּוֹן מְלִין
 דְּאִתְגְּלִיין בְּאֹרֵייתָא, כְּלוּמַר, מוֹדִיעִין לִיהּ בְּרִישֵׁי
 אֲתוּוֹן, בְּרִישֵׁי פְּרָקִין, יְהִבִּין עֲלֵיהּ חוּמְרָא דְּפִקוּדֵי
 אֹרֵייתָא, וְלֹא יִתִּיר, עַד דְּיִסְתַּלַּק בְּדְרַגָּא אַחֲרָא, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב מִגִּיד דְּבִרְיוֹ לְיַעֲקֹב (לְיַעֲקֹב שְׁפִיר). אֲבָל חֻקֵּי
 וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ בְּדְרַגָּא עֲלָאָה יִתִּיר. וְכְּתִיב
 לֹא יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב וְגו'. חֻקֵּי וּמִשְׁפָּטָיו
 לְיִשְׂרָאֵל, אֲלִין רְזִי אֹרֵייתָא וְנִמוּסֵי אֹרֵייתָא, וְסִתְרֵי
 אֹרֵייתָא, הָלֹא יִצְטָרְכוּן לְגַלְאָה אֶלָּא לְמָאן דְּאִיהוּ
 בְּדְרַגָּא עֲלָאָה יִתִּיר כְּדָקָא חֲזִי.

וּמָה לְיִשְׂרָאֵל הָאֵי, לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת זָרָה עַל אַחַת
כַּמָּה וְכַמָּה, וְכָל מֵאן דְּלֹא אֶתְגָּזֵר וַיְהִיבִין לִיה אֲפִילוּ
אֶת זַעֲרָא דְאֹרֵייתָא, כְּאֵלוּ חָרִיב עֲלֵמָא, וּמִשְׁקָר
בְּשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּכֹלָא בְּהָאֵי תִלְיָא, וְדָא
אֶתְקִשֶׁר, דְּכִתִּיב, (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וּלְלַיְלָה
חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנַי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁם, אֲבָל לְשֹׂאֵר
עַמִּין לֹא שָׁם. בְּגִין כֶּף דְּבֵר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (ויקרא ב) וְאֵל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר. וְכֵן כְּלָהוּ. יְנוּחֵן אֲבָהֵן דְּעֲלֵמָא,
אֵינֹון הִלֵּל וְשִׁמְאֵי, דְּהִכִּי אֲמָרוּ לְאוּנְקָלוּס, וְלֹא אוֹדְעוּ
לִיה מְלָה דְאֹרֵייתָא עַד דְּאֶתְגָּזֵר.

וְתָא חֲזִי, מְלָה קְדַמָּא דְאֹרֵייתָא, דִּיהִבִין לִינוּקֵי,
אֶלְ"ף בֵּי"ת, דָּא מְלָה דְלֹא יְכַלִּין בְּנֵי עֲלֵמָא
לְאֶדְבָקָא בְּסוּכְלַתְנֹו, וְלִסְלָקָא לִיה בְּרַעוּתָא, וְכַל שְׁפָן
לְמִלָּלָא בְּפוּמִיהוֹן. וְאֲפִילוּ מְלָאכֵי עֲלָאֵי, וְעֲלָאֵי דְעֲלָאֵי,
לֹא יְכַלִּין לְאֶדְבָקָא, בְּגִין דְּאֵינֹון סְתִימִין דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא.
וְאֶלְף וְאַרְבַּע מָאָה וְחֲמִשׁ רַבְבָּן דְּעֲלָמִין, כְּלָהוּ תִלְיִין
בְּקוּצָא דְאֶלְ"ף, וְשִׁבְעִין וְתַרְיַן שְׁמָהֵן קְדִישִׁין גְּלִיפִין
בְּאֶתְוּוֵי רְשִׁימִין, דְּקִימוּ בְּהוּ עֲלָאֵי וְתִתָּאֵי, שְׁמִיא
וְאַרְעָא, וְכוּרְסִיא יְקָרָא דְמִלְכָּא, תִלְיִין מְסֻטְרָא חֲדָא

לְסִטְרָא חֲדָא, דְּפִשְׁיטוּתָא דְאַלְף, קִיּוּמָא דְעֵלְמִין פְּלָהוּ,
וּסְמִכִין דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין בְּרוּזָא דְחֻכְמַתָּא.

וּשְׁבִילִין סְתִימִין, וְנִהְרִין עֲמִיקִין, וְעֶשֶׂר אַמִּירִין, פְּלָהוּ
נִפְקִין מִהֶהוּא קוּצָא תַתְּאָה דְתַחֲוֹת אֶלְף. מִכָּאן
וְלַהֲלָאָה שְׂאֲרֵי לְאַתְּפִשְׁטָא אֶלְף בְּבֵית. וְלִית חוּשְׁבֹן
לְחֻכְמַתָּא דֵּהכָא אַתְּגְלִיף.

בְּגִינֵי ^(דף ע"ג ע"ב) כֶּף, אֹרִייתָא קִיּוּמָא דְכֻלָּא, וּמְהִימְנוּתָא
דְּכֻלָּא, לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא דְמְהִימְנוּתָא דָּא בְּדָא
כְּדָקָא חֲזִי. וּמֵאן דְּאַתְּגִזֹּר, אַתְּקִשֵׁר בְּהֶהוּא קִשְׂרָא
דְּמְהִימְנוּתָא. וּמֵאן דֵּלָא אַתְּגִזֹּר, וְלָא אַתְּקִשֵׁר בֵּיהּ, כְּתִיב
בֵּיהּ, ^(ויקרא כב) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. ^(שמות יב) וְכָל עֶרְל לֹא
יֹאכַל בּוֹ. דֵּהָא אַתְּעַר רוּחַ מְסֹאבָא דְמִסְטְרִיהּ, וְאַתִּי
לְאַתְּעַרְבָא בְּקִדּוּשָׁה. בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא, דְּפָרִישׁ לְיִשְׂרָאֵל
בְּנוֹי, רְשִׁימִין בְּרְשִׁימָא קִדְיִשָׁא, מְנִייהוּ וּמְזוּוּהֵמָא דְלֶהוֹן.
עֲלִייהוּ כְּתִיב, ^(ירמיה ב) וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךְ שׁוֹרֵק כְּלָה זֶרַע
אַמֶּת. וּבְגִינֵי כֶּף, ^(מיכה ז) תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב, וְלֹא לְאַחֲרָא.
תּוֹרַת אֶמֶת, לְזֶרַע אֶמֶת. אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וּנְשָׁקִיָּה עַל
יְדוּי.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, כְּתִיב ^(שמואל א יב) כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְיָ אֶת
עַמּוֹ בְּעֶבּוֹר שְׁמוֹ וְגו', כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְיָ אֶת עַמּוֹ,
מֵאֵי טַעְמָא בְּעֶבּוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוּל. בְּגִין דְּכֻלָּא אַתְּקִשֵׁר דָּא

בְּדָא, וּבְמָה אֶתְקַשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 בְּהֵוּא רְשִׁימָא קְדִישָׁא דְאַתְרֵשִׁים בְּבִשְׂרֵיהוֹן. וּבְגִינֵי כַּף,
 לֹא יְטוּשׁ יִי אֶת עֲמוֹ. וְלָמָּה. בְּעֵבוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל
 דְּאַתְרֵשִׁים בְּהוּ.

תְּאֵנָא, אֹרִייתָא אֶקְרִי בְּרִית, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶקְרִי
 בְּרִית. וְהֵאֵי רְשִׁימָא קְדִישָׁא אֶקְרִי בְּרִית. וְעַל
 דָּא כֻּלָּא אֶתְקַשְׁר דָּא בְּדָא, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא.
 אָמַר לִיה רַבִּי יִיסָא, אֹרִייתָא וְיִשְׂרָאֵל שְׁפִיר. אָבֵל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַלְן דְּאַקְרִי בְּרִית. אָמַר לִיה דְּכְתִיב,
 (תהלים קו) וַיִּזְכּוֹר לָהֶם בְּרִיתוֹ, וְהָא אֶתִּידַע, וְהָא אֶתְמַר.

(ויקרא יח) וְאֵת חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ, חֻקֹּתַי: אֵלֶיךָ אֵינֹן נְמוּסֵי
 מִלְכָּא. מִשְׁפָּטֵי: אֵלֶיךָ אֵינֹן גְּזֵרֵי אֹרִייתָא, רַבִּי
 יְהוּדָה אָמַר, כָּל אֵינֹן נְמוּסֵין מֵאַתֵּר דְּאַקְרִי צְדָק, אֶקְרוּן
 חֻקֹּתַי, וְאֵינֹן גְּזֵרַת מִלְכָּא. וּבְכָל אֶתֵר דְּאַקְרִי מִשְׁפָּט
 אֶקְרוּן דִּינָא דְּמִלְכָּא, דְּאִיהוּ מִלְכָּא קְדִישָׁא, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, מִלְכָּא דְּשִׁלְמָא כֻּלָּא דִּילֵיהּ הוּא. דְּהוּא מִלְכָּא
 קְדִישָׁא, בְּאַתֵּר דְּתֵרִין חוּלְקִין אֶחֱיָדָן דָּא בְּדָא. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (תהלים פט) צְדָק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאךָ, וְאֵינֹן דִּינָא
 וְרַחֲמֵי. וּבְגִינֵי כַּף חֻק וּמִשְׁפָּט. וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים קמו)
 חֻקֵּיךָ וּמִשְׁפָּטֵיךָ לְיִשְׂרָאֵל. לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא לְשָׂאֵר עַמִּין.
 בְּתֵרֵיהּ מַה כְּתִיב, לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי. וְתַנִּינֹן, אַף עַל

גַּב דְּאִתְגָּזֵר וְלֹא עֲבִיד פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, הָרִי הוּא פְּגוּי
 בְּכֹלָא, וְאָסִיר לְמִילָּף לִיה פִּתְגָּמֵי אֹרִייתָא. וְעַל דָּא
 תְּנִינָן (שְׁמוֹת ב) מְזִבַּח אֲבָנִים, דָּא מְזִבַּח אֲבָנִים מִמֶּשׁ. וְהָא
 קִשְׁיֹו דְלִבִּיה בְּאַתְרֵיה קִיִּמָּא, וְזוּהֶמָּא לָא אִתְפָּסַק מִנִּיה.
 בְּגִינֵי פְּךָ, לָא סָלִיק בִּידֵיה הֵהוּא גְזִירוֹ, וְלֹא מְהַנִּיא
 לִיה. וְעַל דָּא פְּתִיב, (שְׁמוֹת ב) כִּי חֲרַבְדָּ הִנְפַתָּ עָלֶיָּה
 וַתַּחֲלִלְהָ. בְּגִינֵי פְּךָ, לֹא עָשָׂה כֵּן לְכֹל גּוֹי סִתָּם. וּמִשְׁפָּטִים
 בַּל יִדְעוּם לְעָלָם וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין. מְלָה אַחֲרָא (נ"א זְעִירָא),
 לָא יַהֲבִינָן לְהוּ, כֹּל שְׁכֵן רִזִּי אֹרִייתָא, וְנִמְוִסִין
 דְּאֹרִייתָא. וְכֹתִיב, (דְּבָרִים לב) כִּי חָלַק יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל
 נִחַלְתּוֹ, (תְּהִלִּים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁכַח לֹו אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁי'
 אֱלֹהֵיו.

מִתְנִיתִין, בְּנִמְוִסֵי טְהִירִין. אַרְבַּע מִפְתָּחִין שְׁוִיין,
 לְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא. בְּזוּיִיתְהוֹן אֲשֶׁתְּכַחוּ.
 חַד לְסִטְר אַרְבַּע, וְאַרְבַּע לְסִטְר חַד. אִתְגַּלְפָּן (ס"א אִתְפִּלְגָּן)
 בְּחַד גְּוֹנָא. בְּהֵהוּא גְּוֹנָא, תְּכֹלָא, וְאַרְגְּוֹנָא וְצַבַּע
 זְהוּרִי, וְחַוּוּרָא, וְסוּמְקָא. דָּא עֵיִל בְּגְוֹנָא דְחַבְרִיָּה,
 וְדִידֵיה בִּיה רְשִׁים.

אַרְבַּע רִישֵׁין פְּחָדָא אִסְתְּלִיקוּ, וּבְחַד דִּיּוֹקְנָא מִתְדַבְּקוּ.
 חַד רִישָׁא אִסְתְּלִיק, מְגוֹ סַחֲיוֹ דְאִסְתְּחִי. תְּרִי
 אִיִּלְתָּא קְצִיבִין בְּשִׁיעוּרָא חַד, סְלָקוּן מִהֵהוּא סַחֲיוֹתָא,

דְּכָתִיב, (שיר השירים ד) כְּעֶדֶר הַקְּצוּבוֹת שְׁעָלוּ מִן הַרְחָצָה.
 בְּשַׁעֲרָא דְלְהוֹן, חֵיזוּ דְאַבְנֵי טָבָא דְאַרְבַּע גְּוּוּנִין.
 אַרְבַּע גְּדַפִּין דְכִסְיִין עַל גּוּפָא, וַיְדִין זְעִירִין תְּחוֹת
 גְּדַפֵּיהוּ. וְחָמֵשׁ בְּחָמֵשׁ גְּלִיפִין. טָאסִין (ס"א שְׁאפִין)
 לְעֵילָא לְעֵילָא מֵהִיכְלָא, דְשַׁפִּירָא בְרִיּוּא וַיֵּאָה לְמַחְזִי.
 חַד עוּלִים רַבִּיא, נְפִיק שְׁנַן חֲרָבָא, דְמַתְהַפְכָא לְגוּבְרִין
 לְנוֹקְבִין. נְטָלִין לְמַשִּׁיחָא דְאִיפָה בֵּין שְׁמִיא וּבֵין
 אַרְעָא. לְזַמְנִין נְטָלִין (ס"א עוּלִין) לָהּ בְּכָל עֲלָמָא, וְכָל
 מְשִׁיחִין בָּהּ מְשִׁיחִין, דְכָתִיב, (ויקרא יט) אִיפַת צְדָק וְגו'.
 חַד חֵיזוּ דְבְדוּלְחָא, קְיִימָא עַל חֲרָבָא חַד, בְּרִישָׁא דְהֵהוּא
 רַבִּיא (נ"א חֲרָבָא) מְלַהֲטָא סוּמְקָא מְגוּ בְדוּלְחָא. (דף ע"ד ע"א)
 תְּרִין סְטָרִין מֵהֵאֵי גִיסָא וּמֵהֵאֵי גִיסָא, אֶתְחַזִּי הֵהוּא
 חֲרָבָא, בְּרִישִׁמִּין עֲמִיקִין, חַד גְּבַר תְּקִיף, עוּלְמָא
 דְקִיִּמָא בִי"ג עֲלָמִין. חֲגִיר הֵהוּא חֲרָבָא, לְמַעַבְד נוֹקְמִין.
 עֲמִיהָ חֲגִירִין שְׁתִּין אַחֲרָנִין, כְּלָהוּ מִשְׁתְּלַחְפִּי (נ"א מְתִילְפִי)
 (ס"א מְשַׁלְפִי) נְצַחִין קְרָבָא, הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים מה) חֲגוּר
 חֲרָבָה עַל יַרְךָ גְּבוּר הוֹדֶךָ וְהִדְרֶךָ. וְכָתִיב (שיר השירים ג) כָּלָם
 אַחוּזֵי חֲרָב מְלוּמְדֵי מְלַחְמָה וְגו'. בְּכַמָּה גְּוּוּנִין מְתַהַפְכִין
 אַנְפֵּיהוּ, לִית דִּידַע לוֹן, בַּר חַד תּוּלְעֵתָא דְשָׂאט (ס"א
 דְשָׂאֲרִי) בֵּין נוּנֵי ימָא, כָּל אַבְנִין דְאֵעֵבֵר עֲלֵיהוּ מְתַבְקָעִין.
 בְּהֵהוּא זְמַנָּא, קָלָא דְנְפִיק מֵאִינוּן דְחֲגִירֵי חֲרָבָא, מְבָקַע

תִּמְנִיֶסֶר טוֹרִין רַבְרַבִּין, וְלִית מֵאן דִּירְכִין אוֹדְנִיה. כְּלָהוּ
עֲלָמָא סְתִימִין עֵינִין, אֲטִימִין לְבָא, לִית מֵאן דִּישַׁגַּח
דְּהָא בְּנִינָא לְסִתּוֹר כִּד עֲבָדִין עוֹבְדֵן דְּלֹא מִתְפְּשֵׁרן,
סֵאטִין מֵאַרְחָא דְּתַקְנָא, יְמִינָא אֲעֵדִי, וּשְׂמֵאלָא שְׁלֵטָא,
כְּדִין עֲרִיין אֲשֶׁתְּכַחוּ. וּוִי לְחִיבֵיָא דְּגֵרְמִין דָּא בְּעֲלָמָא,
דְּהָא לָא מִתְּבָרְכִין לְעֵילָא, עַד דִּישַׁתְּצוֹן אִינוּן לְתַתָּא.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים קד) וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם בְּרַכִּי נַפְשִׁי
אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ. (ע"ב).

עֲרוֹת אַבִּיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה רַבִּי חֵיִיא
(ויקרא ח"י) פִּתַּח. (שיר השירים ב) כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר כֵּן דוֹדֵי בֵּין
הַבָּנִים וְגו'. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא, אֲבָל כִּמְהָ חֲבִיבָה
כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל קָמִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהִיא מְשַׁבַּחַת לִיה
בְּהָאִי. הֵכָא אִית לְאִסְתְּכֵלָא, אִמְאִי מְשַׁבַּחַת לִיה בְּתַפּוּחַ,
וְלֹא בְּמִלָּה אַחֲרָא, אוּ בְּגוּוּנִין אוּ בְּרִיחָא אוּ בְּטַעְמָא.
אֲבָל הוּאִיל וּכְתִיב תַּפּוּחַ, בְּכֻלָּא הִיא מְשַׁבַּחַת לִיה,
בְּגוּוּנִין, בְּרִיחָא, וּבְטַעְמָא. מַה תַּפּוּחַ הוּא אִסּוּתָא
לְכֻלָּא, אוּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִסּוּתָא לְכֻלָּא. מַה תַּפּוּחַ
אֲשֶׁתְּכַח בְּגוּוּנִי, כִּמְהָ דְּאוֹקִימָנָא, אוּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲשֶׁתְּכַח בְּגוּוּנִין עֲלָאִין. מַה תַּפּוּחַ אִית בֵּיה רוּחָא דְּקִיק
מִכָּל שְׂאָר אֵילָנִי, אוּף קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתִיב בֵּיה (הושע
יד) וְרִיחַ לוֹ כְּלָבִנוֹן. מַה תַּפּוּחַ טַעְמִיהָ מְתִיקָא, אוּף

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתִיב בֵּיה (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) חֲפוּ מִמֶּתְקִים.
 וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁבַּח לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל כְּשׁוֹשְׁנָה,
 וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי, אִמַּאי כְּשׁוֹשְׁנָה, וְהָא
 אֲתַמַּר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְאַסְגִּיאוּ זַכָּאֵי
 בְּעֵלְמָא, כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל סִלְקָא רִיחִין טָבִין, וּמִתְבָּרְכָא
 מִמְּלַכָּא קִדִּישָׁא, וְאַנְפָּהָא נְהִירִין. וּבְזִמְנָא דְאַסְגִּיאוּ
 חִיבִין בְּעֵלְמָא, כְּבִיכּוֹל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לָא סִלְקָא רִיחִין
 טָבִין, וְאַטְעַמַת מִסְטָרָא אַחֲרָא מְרִירָא. כְּדִין, כְּתִיב (אִיכָה
 ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ וְגו', וְאַנְפָּהָא חֲשׁוֹכָן.
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְאַסְגִּיאוּ זַכָּאֵין בְּעֵלְמָא, כְּתִיב
 (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׂמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיְמִינוּ תַחֲבֻקְנִי.
 וּבְזִמְנָא דְאַסְגִּיאוּ חִיבִין בְּעֵלְמָא, כְּתִיב (אִיכָה ב) הָשִׁיב
 אַחֲזֹר יְמִינוּ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר מֵהֶכָּא, (מְשַׁלִּי טז) וְנִרְגָן מִפְּרִיד
 אֲלוֹף, כְּלוּמַר פְּרִישׁ מְלַכָּא מִן מִטְרוּנִיתָא, הֵדָּא הוּא
 דְכְתִיב עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה.
 רַבִּי אֶלְעָזָר הָוָה יְתִיב קָמִי אָבוּי, אָמַר לֵיה, אֵי
 פְּרַקְלִיטָא בְּעֵלְמָא בְּמִטְרוּנִיתָא אֲשַׁתְּכָה, וְאֵי
 קְטִיגוּרִיא בְּעֵלְמָא, בְּמִטְרוּנִיתָא אֲשַׁתְּכָה, אָמַי. אָמַר
 לֵיה, לְמַלְכָּא דְהָוָה לֵיה בַּר מִמִּטְרוּנִיתָא, כָּל זִמְנָא
 דְהָהוּא בְּרָא עָבִיד רְעוּתָא דְמַלְכָּא, מְלַכָּא עָבִיד מְדוּרִיָּה
 בְּמִטְרוּנִיתָא. וְכָל זִמְנָא דְלֹא הָוָה הָהוּא בַּר עָבִיד רְעוּתָא
 דְמַלְכָּא, מְלַכָּא פְּרִישׁ מְדוּרִיָּה מִמִּטְרוּנִיתָא.